

Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích

David Štýbr

Uvod do problematiky akcií, komodit a forexu

popis technik analýz trhů

automatické obchodování

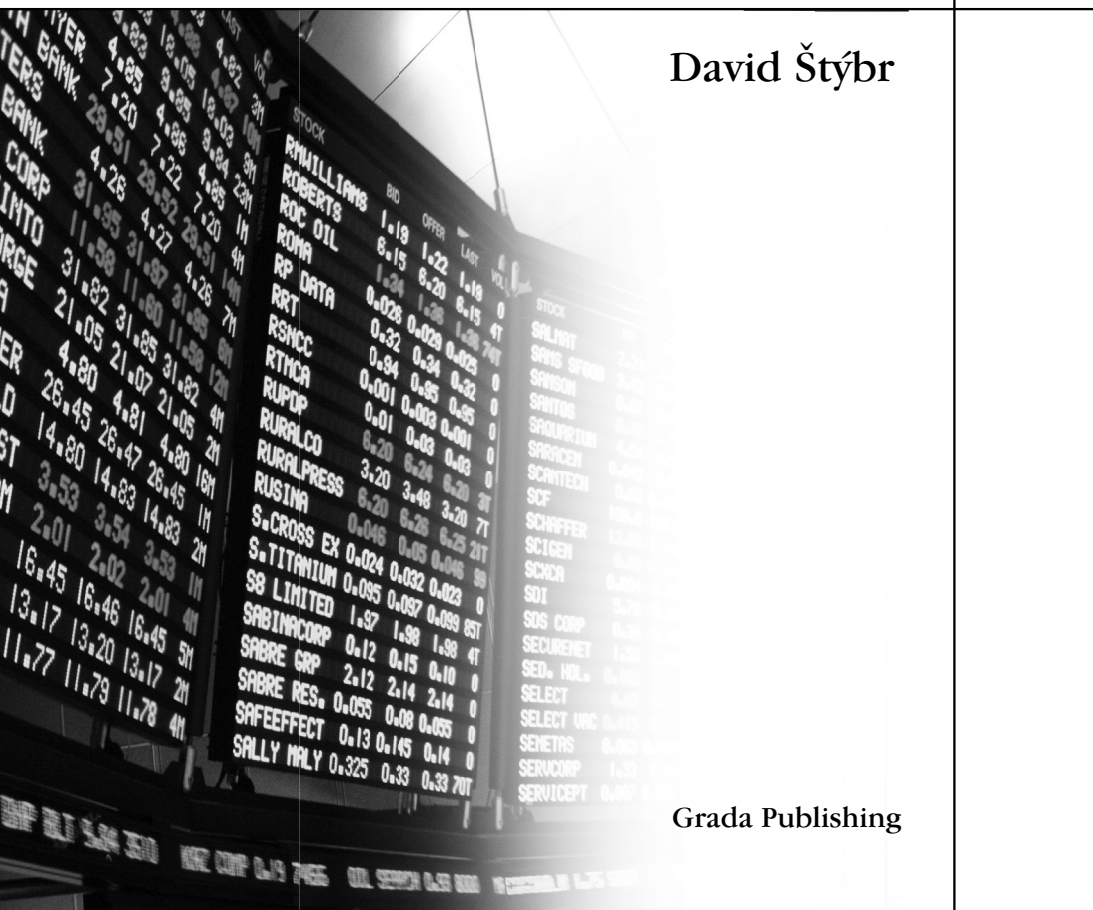
psychologie obchodníka

radý a tipy jak uspět na trzích

Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích

David Štýbr

Grada Publishing

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována ani šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Edice Finance pro každého

**Ing. David Štýbr a kolektiv
(Ing. Petr Klepetko, Bc. Pavlína Ondráčková)**

Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích

Vydala GRADA Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7, jako svou 4602. publikaci

Foto na obálce allphoto.cz
Realizace obálky Jan Dvořák
Sazba Antonín Plicka
Odpovědná redaktorka Ing. Lucie Pokorná
Počet stran 160
První vydání, Praha 2011
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© GRADA Publishing, a.s., 2011

ISBN 978-80-247-3648-8 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-7237-0 (elektronická verze ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-7238-7 (elektronická verze ve formátu EPUB)

GRADA Publishing: tel.: 234 264 401, fax 234 264 400, www.grada.cz

Obsah

Úvod	9
1. O obchodování a investování	11
2. Základní pojmy	13
3. Kapitálový trh a burzy	17
3.1 Kapitálový trh	18
3.1.1 Účastníci kapitálového trhu	18
3.1.1.1 <i>Velcí hráči</i>	18
3.1.1.2 <i>Malí hráči</i>	19
3.1.1.3 <i>Broker</i>	20
3.2 Burzy	20
3.2.1 Peněžní – akciové burzy	21
3.2.1.1 <i>Pražská burza cenných papírů</i>	22
3.2.2 Komoditní burzy	22
3.2.3 Měnová burza (Forex)	24
3.3 Základní aktiva	25
3.3.1 Akcie	25
3.3.2 Indexy	25
3.3.2.1 <i>Vybrané indexy</i>	26
3.3.3 Komodity	30
3.3.4 Měny	31
3.3.4.1 <i>Spread</i>	33
3.3.5 Opce	33
3.3.5.1 <i>Co je opce</i>	34
3.3.5.2 <i>Typy opcí</i>	35
3.3.5.3 <i>Americká a evropská opce</i>	38
3.3.5.4 <i>Hodnota opcí</i>	39
3.3.5.5 <i>Greeks (Delta, Gama, Theta, Vega, Rho)</i>	40
3.3.5.6 <i>Ovlivnění ceny poptávkou a nabídkou</i>	45
3.3.5.7 <i>Bid-Ask Spread</i>	46
3.3.5.8 <i>Komise</i>	47
4. Broker	49
4.1 Co přesně broker dělá	49
4.2 Výběr brokera	49
4.3 Český broker	51
4.4 Zahraniční broker	52

5. Práce na trzích	53
5.1 Obchodování	53
5.2 Investování	54
5.3 Práce s rizikem	54
5.3.1 Internetové připojení	55
5.3.2 Obchodní platforma	55
5.3.3 Počítač	55
6. Systém	57
6.1 Co je systém	58
6.2 Backtesting systému	59
6.2.1 Testované období	59
6.2.2 Ruční a automatizované testování	60
6.2.3 Sledované vlastnosti systému	60
7. Money management	63
7.1 Skladba portfolia	63
7.2 Řízení pozic	64
7.2.1 Dimenzování velikosti pozic	64
7.2.2 Výstupy z obchodů	64
8. Ztráty	67
8.1 Psychika	67
9. Grafy	69
9.1 Tick a svíčka	69
9.2 Grafy	70
9.2.1 Svíčkové grafy	71
9.2.2 Bar graf	72
9.2.3 Range bary	72
10. Technická analýza	75
10.1 Trendové čáry	75
10.2 Supporty a resistance	77
10.3 Priceaction	78
10.3.1 Pin bary	79
10.3.2 Inside bar	79
10.3.3 Shootingstar	80
10.4 Základní technické indikátory	80
10.4.1 Trendové ukazatele	81
10.4.1.1 Průměry	81
10.4.1.2 MACD	84
10.4.1.3 AverageTrueRange	84
10.4.1.4 Bolingerbands	85

10.4.2	Oscilátory	86
10.4.2.1	<i>RSI</i>	86
10.4.2.2	<i>Stochastic</i>	87
10.4.2.3	<i>CCI indikátor</i>	87
10.5	Optimalizace	88
10.5.1	Foreward analýza	89
10.6	Obchodní systém „Highlowbreakout“	89
10.7	Obchodní platformy	91
10.7.1	Základní přehled platforem	91
10.7.2	Jak vybrat platformu	92
11.	Fundamentální analýza	95
11.1	Princip fundamentální analýzy	96
11.2	Obchodování fundamentu	99
11.3	Princip analýzy fundamentu	100
11.4	Globální fundamentální analýza	101
11.4.1	HDP	101
11.4.2	Státní rozpočet	102
11.4.3	Úroková míra	103
11.4.4	Peněžní nabídka	104
11.4.5	Inflace	104
11.4.6	Ekonomické a politické šoky	105
11.4.7	Pohyb zahraničního kapitálu	105
11.5	Odvětvová fundamentální analýza	106
11.5.1	Hospodářský cyklus	106
11.5.2	Struktura odvětví	107
11.5.3	Rozsah a úroveň regulace v odvětví	108
11.5.4	Životní cyklus odvětví	108
11.6	Firemní fundamentální analýza	109
11.7	Kde najít informace	119
12.	Psychologická analýza	121
13.	Obchodování opcí	123
13.1	Nákup opce	123
13.2	Prodej opce	128
13.3	Covered call	129
13.4	Dva typy opčních spreadů	130
13.4.1	Kalendářní spread	131
13.5	Vertikální spready	133
13.5.1	Bull put spread	133
13.6	Straddle a Strangle	134
13.7	Strategie collar	136
13.8	Software pro obchodování opcí	138

13.9 Příklady dalších spreadů	142
13.10 Shrnutí	145
14. Automatizované systémy	147
14.1 Rizika AOS	148
14.1.1 Stabilita prostředí	148
14.1.2 Správné nastavení	149
14.1.3 Nákup AOS	149
14.2 Výhody AOS	150
14.2.1 Koncentrace	150
14.2.2 Obchodovaná aktiva	150
14.2.3 Psychika	151
14.2.4 Minimalizace chyb	151
14.3 AOS souhrnem	151
Závěr	153
Příloha: Opční vzorce	155

Úvod

Publikace se zaměřuje na základy obchodování a investování na kapitálových trzích, vysvětlení pojmu kapitálový trh a popsání základních přístupů vlastní činnosti na trzích. Popsány budou také pokročilé techniky obchodování, včetně automatizovaných obchodních systémů, které nepotřebují zásah člověka.

Já sám se věnuji burzám a trhům již řadu let a neustále mě v poslední době překvapují noví a noví lidé, kteří se mě ptají na to jak začít na trzích vlastní aktivitu a velmi mě udivuje, s jak málo informacemi jsou schopni se do trhů pustit a na základě čeho jednat.

Pevně doufám, že s pomocí této publikace se vám podaří dosáhnout vašeho cíle na trzích s co nejnižšími ztrátami. A to jak finančními, tak psychickými.

1. O obchodování a investování

V této knize představuji své způsoby investování a obchodování na světových finančních trzích. Investice do kapitálových trhů jsou u mnoha lidí stále velkým krokem do neznáma. Které kroky však byly kdy snadné a přesně jste věděli, do čeho jdete? Stejně jako vše ostatní, vyžaduje vstup na finanční trhy plánování, přípravu a důslednost při vykonávání vašich rozhodnutí. Investování do finančních trhů neznamená jen koupit si na 10 let akcie jedné společnosti a tiše plánovat ve svých snech, jak tato společnost vyroste a udělá z vás milionáře. Sen to není nereálný, zcela určitě se již stal, stává se a zase se stane. Vy si pak ale musíte být velmi jisti svým správným výběrem, a vědět, co děláte. V opačném případě budete spoléhat na své štěstí.

Investování a obchodování je základem lidské činnosti již odnepaměti. Výměna zboží, tzv. barter, je základem všeho. Cílem je dosáhnout takové výměny zboží, kdy mám na konci výměny vyšší užitek a pocit štěstí, než jsem měl bez věci a služby, kterou jsem směňoval. Je jen technickým detailem, že se postupem času univerzálním směnitelem staly peníze a různá finanční aktiva. Trhy z vás mohou udělat velmi šťastného ale i nešťastného člověka. Je potřeba si dopředu říci, proč to děláte a co je vaším cílem, a tomu pak vaše činnosti podřizovat.

Já osobně se obchodování na trzích věnuji již řadu let, během kterých jsem si vyzkoušel řadu technik, naučil se mnoho strategií, přečetl knihy, prodělal první peníze, prodělal další peníze. Protože jsem se ale nevzdal myšlenky, že na trzích vydělat lze, šel jsem dál svou cestou a hledal svou cestu k úspěchu na trzích. V současné době spravuji peníze klientů v investiční společnosti a stále se snažím rozvíjet svůj potenciál a znalosti.

Obecně vzato, na trzích platí to samé, co kdekoli jinde. Mluvím o tom kvůli následování obchodních stylů a strategií jiných lidí v domněni, že vám to pomůže dostat se ke svému cíli rychleji. Jestli jsem se něco o úspěchu v trvalejším měřítku naučil, pak to, že je potřeba následovat svou intuici a věřit instinktům. I kdyby vám nějaký skvělý obchodník ukázal svou strategii, vy ji okopirovali a začali obchodovat, nebude vám fungovat přesně tak jako jemu. Vždy je potřeba dodat svou myšlenku, zamyslet se nad principy úspěchu daného stylu obchodování a snažit se ho posunout dále. Pamatujte na základní myšlenku – kdyby všichni obchodovali stejnou super úspěšnou strategii, nikdo by nebyl úspěšný, protože by ani nebyly žádné obchody.

Práce na finančních trzích vyžaduje zejména disciplínu a soustředění. Rozdílem proti jiným činnostem je, že opravdu potřebujete finanční kapitál, abyste

začali. V dnešní době existuje hodně podnikatelských nápadů a činností, kdy vám stačí váš čas a minimum kapitálu pro vstup do odvětví. Na finančních trzích to ale bez kapitálu nejde. A ještě to má jednu podmínku – musíte používat takový druh kapitálu, který můžete bez větších problémů prodávat. A to je vždy psychicky náročné. Dnes již existují široké možnosti demo účtů, díky kterým si můžete testovat vaše myšlenky, nápady a strategie, ale dokud nesáhnete na reálné peníze, bude to vždy bez toho pravého psychického tlaku, který vám bude svazovat ruce a prověřit vás po všech stránkách.

Na prodávání kapitálu se zkuste připravit dopředu, i když to jde jen velmi obtížně. Na trzích obecně prodává nebo je výkonem kolem nuly 70 až 80 procent všech subjektů. A to bereme v úvahu i ty, kteří se na trzích pohybují delší čas. Začátečníci jsou ještě ohroženější skupinou, která velmi často slouží jako zásobárna peněz pro ty úspěšnější. Abyste si ale nemysleli, že vše je ztraceno, existují samozřejmě i vydělávající lidé. Pokud budete věnovat čas přípravě a budete úspěšní v testování, máte nakročeno k tomu první prodávání překonat a stát se úspěšnými obchodníky na finančních trzích.

Musíte si uvědomovat své výhody a držet se jich. Jde zejména o:

- Vaši velikost – nemyslím vaši výšku, ale množství peněz, které v obchodech budete mít. Nepodceňuji vaše bohatství, ale měřit se s velkými investičními bankami zřejmě nebudete. A v tom je vaše výhoda. Nemusíte přemýšlet, kam na trzích dát stovky milionů, což je velmi obtížný úkol. Pro vaše relativně menší peníze najdete více možností, jak investovat. Nebudete svázáni žádnými pravidly, žádný vládní orgán vás nebude kontrolovat a v neposlední řadě nebudete mít problémy s likviditou. Z tohoto důvodu vám stačí již pouze vědět, jak investovat, a máte mnohem jednodušší cestu k dosažení úspěchu na kapitálových trzích.
- Unikátnost strategie – vaše strategie bude na trzích zcela jedinečná a to si musíte uvědomit. I když dokonce použijete nějaký již známý nápad a budete někoho kopírovat, v rámci velikosti celého trhu budete stále jedineční. V tu chvíli těžíte z toho, že nikdo jiný nevstupuje do trhu jako vy. Zmiňuji to proto, že velké fondy mají problém s umístěním peněz a jejich strategie se dají studovat. Tím pádem lze také vymýšlet protitahy.
- Čas – můžete obchodovat, kdy chcete, a nikdo vás k tomu nenutí. Jste motivováni čistě svými zájmy, a oproti velkým fondům a jejich manažerům, nemusíte každý den sledovat trhy. Máte dost času k testování vašich strategií a myšlenek.

2. Základní pojmy

Vysvětlení základních pojmů a porozumění jim je naprostá nezbytnost, pokud chcete na trzích uspět. Musíte vědět, co je to broker, long, short, margin a další podobné výrazy. Nebudeme probírat pojmy všechny, to by bylo na celou knihu. Po prostudování této kapitoly ale budete umět číst odbornější články nebo alespoň internetové stránky poskytovatelů přístupu na burzy, tzv. brokerů, a budete rozumět tomu, co vám vlastně nabízejí.

Broker	Bez něj to při obchodování na trzích půjde jen obtížně. Je to společnost, která zajišťuje vaše spojení s burzou, kde se dané aktivum obchoduje. Potřebujete ho pro vykonání vašeho příkazu na nákup nebo prodej. Více naleznete v kapitole o brokerech.
Aktivum	Souhrnně označuje produkt, který si chcete na burze koupit. Může jít o akcii, měnový pár, ropu atd. Prostě cokoli, co na burze lze koupit a opět prodat.
Likvidita	Na likvidním aktivu probíhá hodně obchodů, nabídka a poptávka je vždy blízko sebe, nemáte problém se vstupem do trhu ani s výstupem. Nelikvidním aktivům by se měl začínající obchodník vyhnout. Někdy akcie ukazuje růst o 20 procent, ale když se podíváte na proběhlé obchody, zjistíte, že jen např. proběhla jedna větší objednávka a zvedla cenu, protože vykoupila všechny nabízející až do úrovně + 20 procent.
Long pozice	Long označuje tzv. dlouhou pozici, jste v trhu a očekáváte růst.
Short pozice	Short je tzv. krátká pozice, kdy spekulujete na zisk v rámci poklesu aktiva. Funguje to reálně tak, že vy si od brokera půjčíte dané aktivum. Základní myšlenkou je, že u brokera drží hodně lidí pozice long v daném aktivu, aby ten měl co půjčovat. Následně vy aktivum prodáte trhu a získáte tak např. 100 USD. Váš předpoklad o poklesu vyjde a trh jde dolů. Když je cena 80 USD, vy koupíte aktivum zpět, vydáte tedy 80 USD. Jednoduchým výpočtem je vidět, že jste vydělali 20 USD. Aktivum následně vrátíte brokerovi. Půjčení probíhá v dnešní době

	automaticky, nemusíte se nikde ptát nebo někam volat.
Margin	Dnes naprostá většina brokerů nabízí obchodování na margin, kdy skládáte pouze určitou zálohu za hodnotu celého aktiva, která je blokována na vašem účtu. Máte tak možnost obchodovat s větším obnosem peněz, než ve skutečnosti máte. Např. na FOREX trhu vám může broker nabízet 1:100. Přepočtem to znamená, že když dáte na účet 1 000 USD, můžete obchodovat 100 000 USD. V případě posunu o 1 procento v obchodě vyděláte nebo proděláte celý svůj účet. Proto si na margin dávejte velký pozor, dokáže vám hodně přidat zisky, ale zároveň i ztráty.
Burza	Orgán, který umožňuje nákup a prodej daného aktiva a drží nad procesem obchodování ochrannou ruku. Budete na ni mít přístup přes svého brokera.
Market příkaz	První ze série možných příkazů pro otevření pozice na trhu. Tento typ vstoupí do trhu za aktuální nejlepší možnou cenu co nejrychleji. Dejte si pozor na rozdíl nabídky a poptávky. Budeme se mu věnovat níže v knize, ale v případě Long pozice vstoupíte za nejlepší nabídku, u nelikvidních aktiv to může být značně nevýhodné.
Limit příkaz	Vstoupí do trhu za vámi zadanou cenu, za kterou chcete aktivum získat. Pokud aktivum stojí např. 100, a vy chcete vstoupit za 80, použijete limit. Vstoupí vám vždy na nejlepší možnou cenu pod limitem. Proto pokud byste zadali 120, vstoupí vám za 100, protože to je první nejlepší cena a je pod limitem.
Stop příkaz	Vstoupí do trhu případně z něj vystoupí při proražení dané hladiny. Vysvětlíme na příkladu. Cena aktiva je 100, vy chcete do trhu, když bude výše než 120. Pak zadáte příkaz stop. Pokud již v trhu jste a chcete ochránit pozici před propadem pod určitou hranici, opět zadáte stop.
Stop limit	Samotný stop výše generuje market příkaz, který jde do trhu. Pokud je ale trh nelikvidní, je vhodné

	<p>použít příkaz stop limit. Při proražení vámi zadané hodnoty se zaktivuje stop příkaz a vytvoří sám limit příkaz na hodnotě, který pak čeká na vyplnění. Hodnotu limitu můžete určit napevno, případně jako hodnotu, která se odečte od stop ceny.</p>
Demo účet	<p>Anglicky simulated account vám dává možnost vyzkoušet si svůj obchodní plán nanečisto. Broker vám ho většinou automaticky zaktivuje po otevření účtu u něj. Všechny obchody jsou prováděny „jen jako“ a nejdou reálně do trhu. Účet se ale chová jako reálný a vy si můžete vše pečlivě otestovat.</p>
Transakční náklady	<p>Náklady spojené s uskutečněním obchodního případu. Konkrétně náklady na vyhledání protistrany, náklady spojené s vyjednáváním, právní náklady, náklady spojené s převodem peněz a majetku.</p>
RRR	<p>Poměr risku a zisku (Risk Reward Ratio).</p>
Breakeven	<p>Bod zvratu, okamžik, kdy příslušná pozice nevydělává ani neprodělává.</p>
Front kontrakt	<p>Kontrakt s nejbližší expirací, v rámci strategie se může jednat i o kontrakt expirující ve vzdálenějším měsíci, ale pouze v situaci, že se strategie skládá ještě z jednoho více vzdáleného kontraktu.</p>
Back kontrakt	<p>Kontrakt expirující kdykoliv po front kontraktu.</p>
Carry trade	<p>Rozdíl mezi úrokovými sazbami. Tato transakce se jmenuje úrokový swap, je to úrok, který však nezískáte bez rizika. Za výnos z úrokového swapu platíte rizikem změny úrokových sazeb a hlavně na FX (forexu) rizikem změny kurzu jedné nebo obou měn. Na tomto principu se obchoduje velká část měnových trhů.</p>

3. Kapitálový trh a burzy

Vysvětlení s funkce kapitálu, burz a trhů je velmi důležité pro pochopení mechanismu fungování celého systému. Bez jeho alespoň částečného pochopení bude jen velmi obtížně dosáhnout na trzích úspěchu.

Velmi důležité je také zbavení se strachu z kapitálových trhů, který je zbytečný a neopodstatněný. Často se setkávám s názorem, že akcie jsou pro hazardéry. Je to ale dáno pouze strachem a neznalostí základních principů kapitálu a jeho aktiv. Je velkou pravdou, že zde se pracuje s přímými penězi a každý úspěch a neúspěch je ihned vidět. V tom já osobně spatřuji velkou výhodu obchodování na kapitálových trzích.

Vysvětlím to podrobněji. Pokud podnikáte, vystavujete svým zákazníkům faktury, řešíte splatnosti a pokud vám někdo hned nezaplatí nebo vám podnikání příliš nejde, nezkrachujete hned. V obchodování toto není. V případě, že se vám nedaří, okamžitě to vidíte ve finančním vyjádření na svém účtu. Neexistuje žádná metoda, jak to ošálit.

Na druhou stranu z toho plynou obrovské výhody, které dle mého názoru převažují nad nevýhodami. Jednou z nich je již zmíněné nesplácení faktur, čekání na výplaty. Na kapitálových trzích okamžitě po prodeji aktiva získáváte prostředky na svůj účet. Že byste čekali a telefonovali někam, zda vám bude aktivum proplaceno, nepřichází v úvahu. Druhou výhodou je ve své podstatě zmíněná nevýhoda – v případě úspěšného obchodování se můžete okamžitě těšit z pohledu na účet v zisku.

Nyní se vraťme zpět ke kapitálovému trhu. V naší republice se jako jedno z mála finančních aktiv dostaly do povědomí lidí akcie. Nicméně to je velmi základní aktivum a ve světě není v tak velké míře využíváno pro obchodování a zhodnocování peněz. K tomu slouží jiná aktiva, která umožňují lepší rozložení rizik a dovolují optimalizovat výkon. Například měnový trh je velmi důmyslným prostředkem pro obchodníky a umožňuje téměř libovolné nastavení poměru rizika/výnosu. Akcie slouží spíše dlouhodobějším investorům a analytikům, kteří hledají podhodnocení či nadhodnocení nějaké společnosti a následně na to reagují. Můžete, a zřejmě i budete, obchodovat akcie, ale není to jediná možnost, která se na trzích nabízí, a kterou můžete využívat.

3.1 Kapitálový trh

Kapitálový trh umožňuje směnu zboží. V tomto případě se obchodují peníze a nejrůznější aktiva vyjadřující peníze. Na trhu kapitálu má vše svou přesně danou cenu a je velmi rychle směnitelné opět za peníze zpět. Nebavíme se teď o nelikvidních trzích, kde se obchoduje velmi málo, ale o běžně dostupných trzích vhodných pro obchodníky a běžné investory.

Dá se o něm mluvit dlouze, je o něm hodně knih. To ale není podstatné, důležité je pochopit ho z hlediska investování a obchodování. Kapitál má jeden velký základní cíl a tím je jeho růst. Pro vás, stejně jako pro ostatní, je to ve většině případů cíl číslo jedna. A tuto základní premisu musíte mít při obchodování vždy na mysli. Na trhu není nikdo, kdo by vás chtěl nechat vydělat na úkor sebe. Vezměme si nyní kapitálový trh jako celek a na velmi krátkém časovém úseku, např. pět minut, si představme, že děláme obchod. Pak váš výdělek je přímo úměrný něčí ztrátě. Není možné, abyste vydělali díky ozdravení ekonomiky nebo růstem nějaké společnosti. Tento spekulativní investiční styl znamená, že vy se obohatíte na něčí úkor. A to musíte mít na paměti. Trh v krátkodobém pohledu je plný dravců, kteří se snaží urvat něco pro sebe. Pokud si toto uvědomíte při svém obchodování, získáte výhodu v psychice oproti ostatním. Musíte být připraveni brát si z trhu svůj díl.

Výhodou kapitálového trhu je jeho likvidita. Pokud obchodujete standardní trhy, nebudete mít problém během pár vteřin prodat své aktivum a mít své finanční prostředky k jinému využití. A zároveň odpadá jeden velký problém, kterým jsou neplatiči. Díky elektronickému systému a účtům u brokera se nemůže stát, že si protistrana od vás koupí akcie a nebude na ně mít peníze a bude vám dlužit. Zde platí, že na obchod buď máte, nebo nemáte.

3.1.1 Účastníci kapitálového trhu

Na kapitálovém trhu se pohybuje řada hráčů. Jejich poznání je velmi důležitým opěrným pilířem pro úspěšné obchodování na trzích. Existují i speciální metody obchodování, které se věnují analyzování trhu a probíhajících obchodů, ve snaze identifikovat ty subjekty trhu, kteří jsou důležití. Těmi jsou zejména velcí hráči.

3.1.1.1 Velcí hráči

S tímto pojmem se na trhu zcela jistě setkáte. Jde o velké nadnárodní společnosti, které na trhu obchodují miliardy každý den. Ať už jste zaměřením

spíše analytici nebo více intradenní obchodníci, zaměření na velké hráče pro vás bude vždy důležité.

Velcí hráči jsou zejména velké investiční společnosti, jako např. Goldman-Sachs, JP Morgan, Deutsche Bank a další. V souvislosti s nimi můžete slyšet i pojem „Market Maker“, což přesně vystihuje jejich činnost. Oni jsou tvůrci trhu, oni způsobují pohyby na všech trzích napříč přes akcie, měny, až ke komoditám.

Cílem těchto institucí je stejně jako ve vašem případě zisk. Proto budete velmi citliví ve vyhledávání směru, kterým se velcí hráči vydávají. Jejich obchody znamenají velmi často určení trendu trhu. Zřejmě není potřeba toto příliš rozevídat. Vezměme si příklad, kdy se velké banky rozhodnou investovat např. do bankovního sektoru. Vyberou si vzorek bank a nakoupí na tomto trhu za miliony dolarů. Obchod v tomto případě probíhá i řadu dní a cena zcela jistě poroste. Nastane posun v trhu a trend bude rostoucí. Odtud plyne známá poučka „Trend je tvůj přítel“. Neboť vy budete v zisku, pokud půjdete ve směru trendu s růstem ceny.

Poměr obchodů velkých hráčů vůči malým nejde přesně změřit. Odhady se ale pohybují kolem poměru 90 až 80 procent ve prospěch velkých hráčů. Jedná se o objem protočených finančních prostředků na veřejně obchodovaných trzích. Přesné určení poměru není podstatné, ale jak sami vidíte, poměr je velmi vysoký ve prospěch velkých hráčů. Proto se nikdy nesnažte přetlačit trend nebo nedoufejte, že se otočí ve váš prospěch. Velcí hráči mají sílu vždy vyhrát.

3.1.1.2 Malí hráči

V této skupině se bude většina z nás nacházet. Obsahuje samostatné obchodníky, začínající hráče i menší obchodní společnosti a brokery. Tato skupina se vyznačuje tím, že není schopna pohnout trhem, určit jeho směr a trend podle své vůle. Zde se vracíme k poučce „Trend je tvůj přítel“.

Malí hráči musejí hledat, jak se pohybuje trh, a vymýšlet svou strategii podle tohoto pohybu. Je velmi častá začátečnická chyba chtít, aby trh šel vašim směrem. Vždy je to tak, že vy musíte jít s trhem. Neznamena to ale, že musíte chodit s trendem a nakupovat, když nakupují ostatní. To je samozřejmě také správně, ale není to cílem této poučky. Cílem je zdůraznit, že musíte poslouchat trh a chovat se podle toho. Ať už spekulujete na protitrendové otočení trhu nebo chcete dělat obchody s trendem. Ale nikdy nenechejte své myšlenky jít směrem typu: „To se otočí, musí...“, „Určitě to zase vyroste, já to prostě vím...“.

Tyto a jakékoli jiné spekulace jsou velmi snadnou cestou, jak dostat svůj účet na nulu v rekordně krátkém čase.

3.1.1.3 Broker

Brokerům se budeme věnovat v samostatné kapitole. Zde je ale zmínit musíme, protože dotvářejí mozaiku celého trhu. Bez brokera byste nemohli na trzích obchodovat, neboť on je spojovací prostředník mezi vámi a burzou, kde chcete aktivum nakoupit.

V souvislosti s kapitálovým trhem je potřeba k brokerovi říci, že ve své podstatě on způsobuje nerovnováhu na trhu. Jak je to možné? Vysvětlení se skrývá za poplatky, které mu odvádíme za každý obchod. Představme si, že kapitálový trh je v daném čase uzavřený, peníze do něj nepřicházejí ani z něj neodcházejí. Pak vzájemnými obchody někteří vydělávají a někteří prodělávají. Rovnováha na trhu však existuje, peníze úplně nezmizí. Jakmile ale přidáme brokera, pak jeho poplatky za obchody způsobují, že na trhu vzniká nerovnováha, protože on z trhu odčerpává peníze, které se musí někde vzít.

Není potřeba se kvůli tomu děsit, ale je potřeba to mít na mysli a uvědomit si, že mít jen průměrný systém nestačí. Poplatky z něj udělají prodělečný a postupně vymažou váš účet.

3.2 Burzy

Na burze se potkávají prodávající a nakupující. Je to místo, kde si můžete své aktivum koupit nebo ho prodat. Každá burza se specializuje na nějaké aktivum, což je dáno historií. První burzy vznikaly již v 16. století a stejné principy na nich existují dodnes. Je to nejsnazší způsob prodeje nebo nákupu, koncentruje všechny subjekty se stejným záměrem na jedno místo. Burz existují různé druhy, rozlišujeme zejména:

1. Peněžní – akciové
2. Komoditní
3. Měnové

Burzy jsou samozřejmě děleny i územně. Každý stát má většinou svou burzu na vše potřebné, ale vy jako drobný investor na ní zřejmě nebudete mít zájem obchodovat a vystačíte si s velkými burzami v zámoří. U nás připadá v úvahu pouze burza akciová.

System burz se velmi mění s vývojem nejnovějších moderních technologií. Internet znamenal obrovský posun ve vypořádání obchodů. Před jeho nástupem se obchody prováděly přímo na burze, tzv. parketu, kde obchodníci osobně prováděli obchody. System fungoval tak, že klient zavola svému kontaktu na burze a sdělil mu, co chce nakoupit a za kolik. Ten pak signalizoval přímo parketovému obchodníkovi, který se snažil obchod dohodnout s dalšími obchodníky, kteří měli zase své pokyny. Celý system byl velmi živelný a rychlý.

S příchodem internetu a vytvořením automatických vypořádacích systémů se celý system velmi změnil. System se postupně rozvíjel. Nejdříve fungoval jen na burze v rámci burzovních obchodníků. Dnes již pokládáme za samozřejmost, že můžeme přes internet zadávat příkazy a obchodovat z jakéhokoli místa na světě.

Burzy jsou dnes prázdnější, než bývali dříve. I dnes si můžete pronajmout obchodní místo na burze a uskutečňovat obchody přímo tam. Získáte tím možnost být nejbliže k obchodům a máte k dispozici podrobný pohled do trhu s velmi aktuálními a přesnými daty. Existují obchodníci, kteří tento system do dneška používají.

3.2.1 Peněžní – akciové burzy

Zřejmě nejznámější typ burz obecně. Můžeme zde nakupovat a prodávat akcie a jiné finanční deriváty. Z pohledu společnosti je to místo, kde může upsat své akcie a získat za ně kapitál. Vznik prvních burz tohoto typu se datuje do 12. století.

Důvodem pro existenci těchto burz je samozřejmě obchod se společnostmi na nich vedenými, dále pak prodej a nákup dluhopisů, operace s finančními deriváty typu ETF a dalšími. Tyto burzy jsou většinou vázány na hlavní města států, neboť v nich probíhá úpis domácích společností. Dnes se společnosti nechávají vypisovat i na jiných než pouze domácích burzách, a proto lokální menší burzy musejí přinášet nové možnosti a nabídky pro upisování akcií firem. Příkladem může být poměr mezi naší pražskou burzou a polskou burzou ve Varšavě. Zatímco Varšava měla 1. čtvrtletí 2010 nejvíce emisí nových společností v Evropě, burza česká v tomto velmi zaostává. Hodně společností se obrací buď na rozvinutější burzy ve střední Evropě nebo na Londýn či USA.

3.2.1.1 Pražská burza cenných papírů

Burza byla založena již v roce 1871. Obchodovalo se jak s cennými papíry, tak s komoditami. Komodity ustoupily až po první světové válce, kdy na burze nalezneme již jen cenné papíry. Za Rakousko-Uherska se na ní obchodoval ve velkém cukr a pražská burza byla v tomto ohledu velmi úspěšná a využívaná. Když se schylovalo ke druhé světové válce v roce 1938, došlo k uzavření burzy. Do té doby prožívala burza svůj zlatý věk, kdy, co do významu, překonávala i vídeňskou burzu.

Po druhé světové válce s nástupem komunismu nebyla burza tohoto typu potřeba a obchodování vůbec neprobíhalo. Obchodování bylo obnoveno po více než 60 letech, přesně 6. dubna 1993. V té době začala pražská burza psát svou novou etapu obchodů. Od října roku 2008 je majoritním akcionářem pražské burzy burza vídeňská.

Na burze mohou přímo obchodovat pouze členové burzy, kteří mají licenci a přístup k burzovnímu obchodnímu systému. Obchodování probíhá podle pravidel, která jsou v souladu s právem Evropské unie. Burza má dva obchodní moduly:

1. SPAD – pro velké institucionální investory, v současné době je listováno 14 titulů pro obchodování
2. Ostatní moduly pro malé investory (KOBOS, RM-systém, ...)

Na burze můžete obchodovat:

- Akcie
- Certifikáty
- Bondy
- Futures
- Warranty

Pražská burza nepatří mezi likvidnější a větší burzy světa ani Evropy. Pokud budete obchodovat intradenně, zřejmě se s ní často nepotkáte.

3.2.2 Komoditní burzy

Jak už samotný název napovídá, jde o burzy, kde se obchoduje s komoditami. Komodity jsou např. zemědělské produkty, energie, kovy a další finanční deriváty. Podrobněji si je popíšeme později. Komoditní burzy mají svou historii již v dávné době, kdy lidé potřebovali směňovat zboží.